

Opdrachtelijke OPO 14 + 22 Master 'Narratieve Ruimte en Materialiteit'

Semester	1+2
Campus	Gent/Brussel
Studiepunten	15 (opo 14) +25 (opo 22)
Titularis	Wim Demul, Karel Deckers
Mededocenten	Lien Van der Jeught, Rajesh Heynickx

'Inter-story : Ontmoeting van Materie, Artefact & Ervaring'

Opdrachtelijke 2021-2022 – informatie onder voorbehoud van eventuele wijzigingen

Beschrijving inhoud en aanpak (geldend voor alle (4) masterproefomgevingen / thematische lijnen):

De Masterproef is het sluitstuk van een opleiding, maar kan tevens gezien worden als het startmoment van een professionele en/of academische loopbaan. Met het voltooien van de masterproef bewijst de student in staat te zijn op een zelfstandige en originele manier een complexe probleemstelling uit te diepen, er kennis over en inzicht in te verwerven en er, op een kritisch wetenschappelijk/artistiek wijze, antwoord op te geven.

Bij de aanvang van de Master kiest de student voor één van de uitgezette thematische lijnen.

Semester 1 is gewijd aan het ontwikkelen van een 'intentieverklaring' voor de Masterproef. Dit is een grafische en tekstuele presentatie van het onderwerp, de probleemstelling, de vooropgestelde methodes en eventueel de hypotheses van het individuele Masterproef-project.

Semester 2 staat in het teken van het uitwerken, toetsen en bijsturen van de in semester 1 geformuleerde 'intentieverklaring.' Een onderzoeksmatige onderbouwing (via ontwerpend onderzoek, via het observeren, via literatuurstudie...) is hierbij essentieel. Het betreft een dynamische activiteit waarbij het ontwerpen centraal staat en waarrond verschillende activiteiten en disciplines configureren.

De begeleiding van de masterproef tijdens semester 2 wordt georganiseerd in verschillende ateliers, elk met een eigen thematische lijn. Elk atelier wordt geleid door een interdisciplinair samengesteld docentenduo of trio. De in de masterproef aangereikte methodiek – het 'hoe' van de masterproef – verschilt per masteratelier en is gelinkt aan de ontwerp- en onderzoeksexpertise van het docentenduo of trio.

De masterproef betreft een open-einde opdracht dwz dat de opdracht, het 'wat', gaandeweg wordt geformuleerd door de student. De student stelt zich hierbij kritisch op binnen de eigen discipline en de praktijk ervan. Hij/zij situeert zijn/haar werk bovendien in het actuele internationale discours van het vakgebied.

Specifiek thematische leerlijn Narratieve Ruimte en Materialiteit :

Centrale onderzoeksvraag? Hoe kunnen we de notie van materialiteit en lezing van een plek strategisch inzetten in functie van regeneratie van binnensteden?

De Interieurdiscipline bevindt zich op de complexe intersectie tussen het materiële en het theoretische, het fysieke en het sociale, het menselijke en niet-menselijke (Julieanna Preston). Impliceert dit een **strategisch en ethisch (her)gebruik oftewel 're-reading' of 're-use' van materialen?** Wat zijn verschillende gelaagdheden van de notie materialiteit? Zo wil je materialiteit niet alleen exploreren in termen van herkomst, fysieke eigenschappen maar ook haar affectieve, tactiele, sociale potenties. Hierbij onderzoeken we **materie als een hybride gegeven : niet alleen de dingen maar ook acties, attitudes en ideeën hebben een materiële component.**

Bij het ontwerpend onderzoek ga je uit van het inbeelden; construeren; detecteren van een interieure ervaring aan de hand van zelf gemaakte en ruimtelijke fragmenten op schaal 1/1 of tenminste een schaal die impact heeft op menselijk lichaam. (cf Rebecca Horn waarbij lichaams-extensies de ruimte aftasten) Deze ruimtelijke fragmenten- bestaande uit zelf gekozen en/of zorgvuldig 'gevonden' en/of samengestelde materialen- zullen een verdere vertaling/omtaling krijgen in semester 2.

Deze oefening is relevant in verband met de regeneratie van binnensteden in het kader van klimaatopwarming en opbouwen

van weerbaarheid. Kunnen we de steden beschouwen als plekken van experiment om proactief ons milieu te verbeteren? Verder is het cruciaal om te zoeken naar je **eigen niche in het grote interieurdomein**. Deze master is dan ook voorafname op je eigen future practice.

Je werkt in **Mechelen** als niche en laboratorium voor architecturale experimenten: Stad als plek die bij uitstek in staat is om zich heruit te vinden na pandemie, na rampen (oorlog, overstroming, klimaatwijziging, enz.) ; Plek van **ambachten** (stad van meubelontwerpers, textielontwerpers,...); Plek van **onderzoek** (bv Cruydenboek van Dodoens); Historische plek (voormalige hoofdstad der Nederlanden); Verhaal van **stedelijke regeneratie** dmv architectuur (bv lezing van dmva architecten); modernistisch en erfgoed; bezoek aan huis van Huib Hoste, bibliotheek van Mechelen door Korteknie, Stuhlmacher & Callebaut Architecten, Dossinkazerne, Hof van Busleyden, interieurs ontworpen door DMVA.

Concreet?

Semester 1

Dit een **makers studio**... een plek en platform van materie en experiment, maken van ethische en prospectieve persoonlijke afwegingen, maken van een ruimtelijke compositie in **onderlinge samenhang met licht, ervaring, en/of plek**. Startend vanuit een persoonlijke overtuiging/ervaring/observatie. De lichamelijk-zintuiglijke ervaring als startpunt voor de lezing van de plek, activiteit, dingen of mensen.

Je maakt in semester 1 **(een reeks van) ruimtelijke fragmenten met specifieke materiaalkeuzes/materiaalpremissen**, op schaal

1/1 die in semester 2 terugkeren in een groter en complexer interieurproject.

Je gaat op persoonlijke exploratie & verkent je van fascinatie/affiniteit voor materialen en hun context op verschillende locaties in de stad. Je maakt een eigen gemotiveerde keuze door combineren van minstens 2 materialen en waardoor een ruimtelijkheid ontstaat of herinterpreteren van een ruimtelijke site dmv. bestaande/te ontwerpen materiële artefacten en/of het potentieel van bestaande ruimtes blootleggen dmv. zintuiglijke lezing ervan.

Je creëert van een ruimtelijke ontmoeting van twee of meerdere 'materialen' door het **maken van een 3 dimensionaal knooppunt** waar 'materialen' elkaar ontmoeten, versterken, verzwakken, in vraag stellen, verbeteren, ... Je kan kiezen te werken met **volledig gerecuperende materialen** of eigen materialen ontwikkelen.

De materiële werkelijkheid heeft een schaal 1/1 dus beeldend en schrijvend onderzoek bevat plannen, snedes, tekeningen. Je doet research naar typische en atypische interieurmaterialen. Je detecteert/componeert als het ware stukjes, **ruimtelijke fragmenten van een reeks van ervaringen** door jou ontworpen om in te zetten in semester 2, op een concrete site, ... Denk hierbij na over aspecten van ethiek, ecologie, co-creatie en strategisch hergebruik/....

Semester 2

Als vooronderzoek naar site en inlezen in thematiek in semester 1, gaan we reeds op zoek naar een geschikte site. Als algemeen principe geldt dat we **een brede context lezen en interpreteren** (Mechelen en de thema's rond regeneratie), en daarna zoomen

we langzaam maar zeker in op een concrete site met de wisselwerking tussen de ingebedde/aangetroffen thema's en de eigen interesse. Al schrijvend **reflecteer je over de eigen artefacten**. Schrijven is nodig om een nieuwe werkelijkheid te visualiseren, om een blik te ontwikkelen die een site kan openbreken, die de erin opgeslagen energie kan aanboren en vrijmaken via verbeelding. Deze narratieve ruimte is veranderlijk: schrijven en maken worden beschouwd als twee polen.

Inzetten van het gemaakte artefact op een reële site,.... verifiëren van de gemaakte afwegingen ahv. lezing plek, publicatie,... inzetten van de gemaakte artefacten. Positioneren van de gemaakte artefacten in de publieke ruimte waardoor deze een maatschappelijke relevantie krijgen. Het lichamenlijk en zintuiglijk artefact als impuls of mogelijk startpunt/aanknopingspunt voor de regeneratie van de plek.

Je vertrekt van '**materialiteit**' en een **tijdelijke/ruimtelijke/lichamelijke/duurzame context** bij ontwerpen en ervaren van interieurs in en buiten de publieke ruimte. Je bouwt de disciplinaire rol van de interieurarchitect uit als onderzoeker/specialist door het herkennen, erkennen van materialiteit in zijn context.

Je ontwikkelt een coherent verhaal (schriftelijk, beeldend, sprekend) tussen je **innerlijke wensen en maatschappelijke noden** omtrent (her)gebruik/misbruik/verbruik van materialen in een specifieke stedelijke en historische context. Je brengt een eigen en genuanceerde ontwerptaal naar voren in een context van bestaande of gevonden en ontworpen vormen en betekenissen.

Ontwerpend onderzoek via on-site werk:

Kunnen we experimenten verweven en 'toepassen' op een concrete site? Hoe komen we tot een ruimtelijk aftasten van de site (cfr Rebecca Horn)? Hoe komen we tot een lezing, diepgaand begrip en interpretatie van de site? Kunnen we dit doen via Assemblage: het ontwikkelen van een beeldende taal? de interieurarchitect-beeldhouwer? Focussen we best op ruimtes met een compacte schaal met potentieel voor een ruimte-ervaring met interieure intensiteit, zoals nissen, portalen, poorten en overgangen?

We moedigen het maken van **maquettes** en het uitvoeren van experimenten aan. Voorts voeren we een **typologisch en vormelijk onderzoek van een materieel heterogeen samengestelde site**. Via **collage, montage en assemblage**, in maquette of 1/1 de krachtlijnen, breuklijnen, spanningsvelden, aanknopingspunten ruimtelijk in beeld brengen. Het **in materie verbeelden** primeert - schetsen en tekeningen ondersteunen dit proces. Het ontwerpen betreft via een wisselwerking tussen het **beeldend en schrijvend onderzoeken** het cerebrale en het lichamelijke.

Van hieruit komen we tot **het hertalen en ruimtelijk extensief maken van wat in de artefacten uit semester 1 vervat zit**. Dit met de bedoeling om de site te ontsluiten, er nieuwe ingangen in te vinden. Het ruimtelijk ontvouwen van wat er in het object / artefact gecondenseerd zit. Doel: **de in het object opgeslagen ervaring / affect / intentie (universeel) breder leesbaar maken**. Door het invoegen of tussenvoegen van materie in de site, energie vrijmaken.

'.. In my view, sculpture does not occupy space, it activates space ...'

Anthony Gormley

Kritisch nadenken over en beeldend experimenteren met de manier waarop bestaande, gerecupereerde en nieuwe vormen en materialen, en energieën kunnen worden verbonden. Kan een intelligente inzet van materie, energie en verbeelding een regeneratie tot stand brengen? Kan je met ruimtelijk ontwerp de verbeelding vrijmaken die in materie opgeslagen zit, zoals een beeldhouwer het beeld uit de steen bevrijdt?

Benodigde materialen

- *'Material Matters, het Alternatief voor onze Roofbouwmaatschappij'*, Thomas Rau & Sabine Oberhuber (2016)
- *'Four Walls and a Roof'*, Reinier de Graaf (2017)
- *Quinta da Malagueira Estate*, Alvaro Siza, *'Revisiting Siza, An Archeology of the Future'*, Architectural Review, 2015.
- *'Office Baroque'*, Gordon Matta Clarke (1977)
- *'Towards an interior History'*, Suzie Attiwills (2004)
- *'FOND VII/2 1967/84'*, Joseph Beuys, uit <https://www.tate.org.uk/whats-on/tate-modern/exhibition/joseph-beuys-actions-vitrines-environments/joseph-beuys-actions-1>
- *Untitled (Stairs)*, Rachel Whiteread, uit <https://www.tate.org.uk/art/artworks/whiteread-untitled-stairs-t07939>
- *'Time Horizon'*, Anthony Gormley (2006) (<https://antonygormley.com/projects/item-view/id/255#p0>)
- *'When Faith Moves Mountains'*, Francis Alÿs (2002)
- *'Host space'*, Fred Scott : het potentieel van bestaan de ruimten die zich lenen tot nieuwe activiteiten, nieuwe vormen van bewonen
- *'Old Buildings as Palimpsest: Toward a theory of Remodelling'*, Rodolfo Machado (1976) Metafoor waarin het overschrijven wordt ingezet om hergebruik te verduidelijken

Timing

Semester 1 :

	Activiteit	Toelichting
Week 1	intro	Introductie & keuze
Week 5	Review 1	Tussentijdse evaluatie
Week 9	Review 2	Tussentijdse evaluatie
Week 14	Eindevaluatie	Jury

Semester 2 : wo 16/02/2022

Introductie + mondelinge presentatie intentieverklaring

Lessen (zie uurrooster)

17/06/2021 masterjury Brussel

18/06/2021 masterjury Gent

Eventuele aanpassingen en verdere invulling van dit tijdschema (met onder meer tussentijdse reviews) worden via Toledo of door titularissen gecommuniceerd.

	Activiteit	Toelichting
Week 1		
Week ...		
Week ...		

Opdrachtfiche 2021-2022 – informatie onder voorbehoud van eventuele wijzigingen

Week ...		
Week ...		
Week ...		
Week 14	Eindevaluatie	

Evaluatieprocedure

evaluatiecriteria, evaluatieprocedure, timing, output, deadlines en vormvereisten zijn terug te vinden in de ects fiche, en in de algemene opdrachtfiche master.